

YTRE MILJØ

HANDLINGSPLAN 2018 – 2022 // UNIVERSITETET I BERGEN

INNLEDNING

Universitetet i Bergen (UiB) har med strategien *Hav, Liv, Samfunn* satt seg mål om å være et nyskapende universitet som viser vei mot et bærekraftig globalt samfunn. UiB skal preges av høy etisk standard og vise samfunnsansvar, og medvirke til et samfunn bygget på kunnskap, ferdigheter og holdninger. UiB sitt største bidrag for å hindre klimaendringer og løse globale samfunnsutfordringer er gjennom fremragende forskning, utdanning, formidling og innovasjon, og *Klima og energiomstilling* er en av UiBs tre faglige hovedsatsinger.

UiB har som samfunnsinstitusjon et betydelig ansvar for å vise klima- og miljøansvar i egen drift. UiB har 95 bygninger, og som arbeids- og lærested for om lag 20000 ansatte og studenter, har UiB et vesentlig klimafotavtrykk og ressursforbruk. UiB skal være miljøsertifisert, og skal gjennom systematisk innsats innen alle relevante miljøaspekter, gjøre sin del for å bidra til at verden når langtidsmålene i Parisavtalen og begrenser global oppvarming til 1,5 °C. Som en del av UiBs systematiske HMS-arbeid skal ansatte og studenter gis nødvendig kompetanse og initiativ til å fremme en bærekraftig utvikling.

Handlingsplan ytre miljø 2018-2022 skal bidra til at UiB når sine strategiske mål innen forskning, utdanning, formidling og innovasjon. Planen skal være rullerende, og gjenstand for jevnlig revidering. Den skal sikre at UiB bruker all tilgjengelig og oppdatert kunnskap om klima og miljø til å drive miljøvennlig, og slik forme samfunnet ved å vise vei mot en bærekraftig fremtid.

Overordnet mål

Stoppe klimaendringene (FNs bærekraftsmål nr. 13):
UiB skal systematisk senke klimagassutslippene og bli klimanøytralt innen 2050, for å bidra til at verden når 1,5-gradersmålet i Parisavtalen.

Miljøpolicy

- UiB skal ta klima-, miljø- og samfunnsansvar i hele sin virksomhet.
- UiB skal systematisk redusere sin negative miljøpåvirkning, og til enhver tid være miljøsertifisert.

Ordliste

Biodiversitet: Mangfoldet av levende organismer i et område.

BREEAM: Miljøklassifiseringssystem for bygninger.

Grønne tak: Tak med varierende grad av vegetasjon.

Karbonbudsjett: Den mengden klimagasser vi kan slippe ut for å holde oss til 1,5-gradersmålet.

Kildesortingsgrad: Prosentandel kildesortert avfall av den totale avfallsmengden.

Klimanøytral: Å ikke slippe ut mer klimagasser til atmosfæren enn man greier å fange opp eller fjerne.

Klimaregnskap: Oversikt over en organisasjons klimagassutslipp.

Miljøaspekt: Del av en organisasjons aktiviteter som kan påvirke miljøet, for eksempel forbruk av energi, avfall, transport eller innkjøp.

Parisavtalen: Internasjonal klimaavtale vedtatt under klimatoppmøtet i Paris 12. des. 2015, der verdens land ble enige om å begrense global oppvarming til 2°C (helst 1,5 °C), sammenlignet med temperaturen i førindustriell tid.

Scope 3: Alle indirekte utslipp en organisasjon er ansvarlig for via leverandørkjeden, gjennom innkjøp av varer og tjenester, reiser, avfall, leie, investeringer o.l.

U-ledelsen: Universitetsledelsen / EIA: Eiendomsavdelingen / HR: HR-avdelingen / IT: IT-avdelingen / ØKA: Økonomiavdelingen
UM: Universitetsmuseet / Fak.: Fakultet / Avd.: Avdeling

Foto: Magnus Vabø

Innsatsområder for ytre miljø for perioden 2018–2022

A. INNSATSOMRÅDE: MILJØLEDELSE			
Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Delmål 1: Ledelse på alle nivå skal ha oppmerksomhet på ytre miljø, klima- og miljøledelse.	Ytre miljø skal inngå i opplæring av ledere.	HR	2018-2022
	Ytre miljø skal jevnlig tas opp på enhetenes møter, samt i årlige handlingsplaner og rapporter.	Ledelse på alle nivåer	2018-2022
Delmål 2: Samarbeide med andre om miljø- og klimatiltak.	Utvikle samarbeid om klima- og miljøtiltak med andre høyere utdanningsinstitusjoner, Hordaland Fylkeskommune, Bergen kommune, studentsamskipnaden Sammen, studentene o.a.	U-ledelsen, HR, EIA	2018-2022

B. INNSATSOMRÅDE: KLIMA OG TRANSPORT			
Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Delmål 1: Redusere utslipp av klimagasser med 40 % innen 2030.	Ferdigstille UiBs klimaregnskap slik at det også omfatter Scope 3, og bruke resultatene i ledelsens beslutningsprosesser for å redusere klimagassutslipp, f.eks. karbonbudsjettering.	ØKA, EIA, HR	2018-2022
Delmål 2: Redusere CO ₂ -utslipp fra transport.	Utarbeide og implementere en klimavennlig policy/ retningslinje for reiser, bl.a. med retningslinjer for flyreiser.	ØKA, HR, fak., avd.	2018
	Utarbeide en mobilitetsplan for arbeidsreiser (til/fra jobb) ved UiB, som skal omhandle sykkelparkering, elbiler, parkering, bysykler, kollektivtransport o.l.	EIA, HR	2019
Delmål 3: Fossilfri internttransport.	Ved utskifting av kjøretøy skal fossilfrie varianter velges der det er mulig.	EIA, fak., avd.	2018-2022

C. INNSATSOMRÅDE: ENERGI OG AVFALL			
Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Delmål 1: Redusere energiforbruket med 30 % innen 2030 (basisår 2009).	Gjennomføre energieffektiviseringstiltak innen varme, ventilasjon og IT, og innføre energiledelse.	EIA, IT	2018-2022
	Utrede bruk av BREEAM i nye og eksisterende bygg.	EIA	2018-2022
Delmål 2: Redusere restavfallsmengden med 40 % innen 2022 (basisår 2009).	Etablere rutiner for å bruke mindre av engangsprodukter, kutte bruk av papirbrosjyrer og lignende.	EIA, ØKA, HR, fak., avd.	2018
	Etablere gjenbruksordninger for møbler/materialer/IT-utstyr.	EIA, IT	2019-2022
Delmål 3: Øke kildesorteringsgraden til 80 % innen 2022 (basisår 2009)	Innføre miljøstasjoner i alle bygg der dette er praktisk mulig, og i fellesarealer for studenter, øke sortering av emballasje i avfallsrom.	EIA, fak., avd.	2018-2022

D. INNSATSOMRÅDE: INNKJØP OG FORBRUK			
Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Delmål 1: Universitetets anskaffelser skal bidra til å redusere skadelig miljøpåvirkning og fremme klimavennlige løsninger der dette er relevant.	Etablere bedre og mer systematiske rutiner for å vurdere hvilke anskaffelser det er relevant å stille miljøkrav og -kriterier eller fremme klimavennlige løsninger.	ØKA	2018
	Stille krav i de aktuelle anskaffelsene, for eksempel ved å stille krav om at varer ikke inneholder miljøskadelige stoffer, krav om energiklasse, miljøsertifisering, krav om lang levetid eller ved å ta hensyn til livssyklus kostnader.	ØKA, fak., avd.	2018-2022
	Systematisk følge opp de krav som er stilt.	ØKA	2018-2022

E. INNSATSOMRÅDE: BIODIVERSITET OG FORURENSNING			
Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Delmål 1: UiB skal ha grønne uteområder og tak.	Utarbeide en plan for klimavennlige tak (f.eks. grønne tak, solceller/solfangere på tak eller vegger, fugler/bier på taket).	EIA	2019
Delmål 2: Øke biodiversitet på campusområdene.	Utarbeide en plan for å fremme biodiversitet på campus, samt ha økologisk drift av parkområder, og stoppe all bruk av sprøytemidler.	EIA, HR, UM	2019
Delmål 3: UiB skal ta samfunnsansvar ved å fase ut miljø- og helseskadelige stoffer.	Utarbeide en policy for å substituere produkter og materialer som inneholder mikroplast, hormonhermere, parabener og andre aktuelle stoffer, samt miljøskadelige kjemikalier i laboratoriesammenheng.	ØKA, HR, fak., avd.	2018

